

*una caritate,
una regula,
similibusque
vivamus moribus*

*Liturgia est culmen
ad quod actio Ecclesiae tendit
et simul fons unde
omnis eius virtus emanat.*

SECRETARIUS LITURGIÆ
Ordinis Cisterciensis

Okólnik liturgiczny 2021-I

Opactwo Heiligenkreuz, dnia 1 września 2021

Drodzy bracia i drogie siostry!

Znów nadszedł czas, żeby poinformować o tym, co się działo w minionym czasie w Kościele i Zakonie a będzie mieć wpływ na naszą Liturgię. Mam nadzieję, że uda mi się przekazać wszystko, co możliwe. Nie chcę pisać za wiele, ale też nie mam zamiaru pominąć najważniejszych spraw. Pragnąłem znaleźć właściwą miarę. Jeśli będzie potrzeba głębszych informacji, proszę o bezpośredni kontakt ze mną. Jeśli ktoś ocenia sprawę inaczej, ucieszę się z każdej konstruktywnej krytyki.

Lektorat i akolitat dla kobiet – Motu proprio „Spiritus Domini“

Poprzez Motu Proprio „Ministeria quædam“ (MQ) papież Paweł VI w 1972 r. zniósł „niższe święcenia“, wprowadzając w zamian posługi. MQ VII: „Urząd lektora i akolity według czcigodnej tradycji Kościoła jest zastrzeżony mężczyznom.“ Biskup mógł jednak udzielić posługi lektoratu i nadzwyczajnego szafarza Komunii Świętej kobietom na podstawie Kan. 230 §2 w łączności z Kan. 230 § 3, ale podchodzono do tego zróżnicowanie w Kościołach lokalnych.

Poprzez Motu Proprio „Spiritus Domini“ z dn. 10 stycznia 2021 papież Franciszek znacząco zmienił Kanon 230 § 1 Codex Iuris Canonici, aby w przyszłości zarówno mężczyźni, jak i kobiety mogli przyjmować posługę Lektoratu i Akolitatu. Oznacza to, że odtąd także cysterki, które osiągnęły uzgodniony przez Konferencje Episkopatu wiek i posiadają talent głoszenia pisanego Słowa Bożego mogą się o uzyskanie tych posług starać.

MQ VIII reguluje warunki dopuszczenia: „Aby ktoś mógł być dopuszczony do uzyskania tych funkcji wymagane są:

- a) prośba dobrowolnie napisana i podpisana przez aspiranta złożona Ordynariuszowi (Biskupowi, a w kłeryckich instytucjach doskonałości wyższemu przełożonemu), do którego należy jej przyjęcie;
- b) odpowiedni wiek i szczególne przymioty, określone przez Konferencją biskupią;
- c) mocne postanowienie wiernej służby Bogu i posługiwania ludowi chrześcijańskiemu.“

„Pomiędzy powierzeniem funkcji lektora i akolity należy zachować odstępy czasu, określone przez Stolicę Świętą albo przez Konferencje biskupie, o ile tym samym osobom zleca się obie funkcje. “ (MQ X)

Udzielenie posług następuje uroczystie w trakcie Liturgii. „Posługi zleca Ordynariusz (Biskup, a w kłeryckich instytucjach doskonałości wyższy przełożony) obrzędom liturgicznym „o ustanowieniu lektora”, i „ustanowieniu akolity”, który ma być opracowany przez Stolicę Apostolską („De Institutione Lectoris“, „De Institutione Acolythy“)(MQ IX). Dziś mamy aktualny ryt w: „Pontificale Romanum, De institutione Lectorum et Acolythorum, Editio typica“ (1972); jak i w odpowiednich tłumaczeniach narodowych. Ponieważ opatki (lub przeorka konwentualna lub administratorka) tak, jak opaci są „Superior maior“ („wyższym przełożonym“), ale nie są duchownymi, tak więc jak – uroczysta profesja wieczysta – tak i liturgiczne udzielenie posługi nastąpi przez ręce odpowiedniego „Pater Immediatus“ na prośbę matek opatek. Stąd opat generalny w pierwszej kolejności może dokonać udzielenia tej posługi, jeśli z rąk opatki otrzyma „littera dimissoria“ („dymisorium“ do danej posługi) (Constitutiones OCist, art. 85 pkt b). Takie „dymisorium“ należy sporządzić także, gdy odpowiedni „Pater Immediatus“ podejmie się tego zadania.

„ZWROT GRZECZNOŚCIOWY!

Niniejszym pismem pragnę Najprzewielebniejszemu Ojcu Opatowi {jako „Pater Immediatus“ naszego klasztoru} przedstawić moją współsiostkę, prosząc o udzielenia Jej posługi Lektoratu (Akolitatu). Tej posługi pragnie się podjąć siostra ... O.Cist., ur. dn. ... w ...roku.

Ochrzczona została dn. ... roku w parafii p.w. ... w ..., w roku ... przystąpiła do Pierwszej Komunii Świętej i dn. ... roku przystąpiła do sakramentu bierzmowania. Po obłóczynach w roku ... nastąpiło dn. ... roku złożenie profesji czasowej. (Uroczysta, wieczysta profesja została złożona dn. ... roku na klasztor/opactwo ... .) (Poza tym dnia .... r. otrzymała posługę Lektoratu.)

Pisemnie została mi przedłożona przez Nią prośba o udzielenie posługi Lektoratu (Akolitatu). Jej prośba została przeze mnie pozytywnie rozpatrzona. Posiada ona wszelkie wymagane przez Konferencję Episkopatu cechy charakteru oraz stałą wolę służby Bogu i Ludowi Bożemu w wierności Kościołowi.

DATA, PODPIS“

Najistotniejsze jednak jest co dane posługi oznaczają i jakie konkretne zadania wykonują osoby z tymi posługami. Odnosi się to zarówno do braci, jak i sióstr.

Ogólnie udzielenie posługi stanowi rodzaj trwałego błogosławieństwa (nie ograniczone do ram czasowych) i ważne dla całego Kościoła łacińskiego na całym świecie. Posługi te mają swoją podstawę we wspólnym kapłaństwie wierzących (por. KKK, nr 1143 i 1672).

Już Sobór Watykański II w Konstytucji o Liturgii Świętej „Sacrosanctum Concilium“ mówi: „28. W sprawowaniu liturgii każdy, kto wykonuje swą funkcję – czy to duchowny, czy wierny świecki – powinien w pełni wykonywać wyłącznie tylko to, co należy do niego z natury rzeczy i na podstawie przepisów liturgicznych.“ W nawiązaniu do tego OWMR nr 114: „Wśród Mszy świętych sprawowanych przez pewne wspólnoty szczególne miejsce zajmuje Msza konwentualna, stanowiąca część codziennego Oficjum, nazywana „Mszą zgromadzenia“. Chociaż dla tych Mszy nie przewiduje się żadnej specjalnej formy celebrowania, to jednak bardzo jest wskazane, aby były one śpiewane i by brali w nich pełny udział wszyscy członkowie wspólnoty, czy to zakonnicy, czy kanonicy. Podczas takiej Mszy poszczególni członkowie wspólnoty powinni pełnić funkcje liturgiczne stosownie do uprawnień wynikających ze święceń lub powierzonych im posług. Wypada zatem, aby wszyscy kapłani, którzy z racji duszpasterskich nie są zobowiązani do celebrowania indywidualnie, koncelebrowali Mszę świętą konwentualną. Ponadto wszyscy kapłani, którzy należą do tej wspólnoty i z racji duszpasterskich są zobowiązani do celebrowania indywidualnie dla dobra wiernych, mogą tego samego dnia koncelebrować Mszę świętą

konwentalną albo „Mszę zgromadzenia”. Wypada bowiem, aby kapłani, którzy biorą udział w celebracji eucharystycznej, jeśli nie zwalnia ich od tego słuszna przyczyna, z zasady pełnili urząd posługi wynikający z przyjętych święceń, a więc by uczestniczyli jako koncelebransi, ubrani w szaty liturgiczne. Jeśli nie celebrują, niech biorą udział ubrani we własny strój chórowy albo komżę nałożoną na sutannę.“

Według mnie na tej podstawie dochodzimy do dwóch wniosków końcowych:

(1) Wspólnota klasztorna powinna, na tyle ile to możliwe, troszczyć się o to, aby do wszystkich pełniących w trakcie liturgii zakonnej posług, posiadała odpowiednią liczbę wyświęconych osób lub odpowiednią liczbę posługujących lektorów, psalterzystów, akolitów. (2) Jeśli wspólnota posiada już Lektora czy Akolitę i jest on obecny na liturgii, powinien wykonywać przypisane sobie posługi. Posługa „ad actum“ jest w pewnych przypadkach możliwa, jak i pewne posługi bez ich udzielania na stałe, jednakże ma to stanowić wyjątek a nie regułę.

Zadania Lektora:

„Lektor jest ustanowiony do wykonywania czytań z Pisma świętego, z wyjątkiem Ewangelii. Może on podawać intencje modlitwy powszechnej, a gdy nie ma psalterzysty może również wykonać psalm między czytaniem. W celebracji eucharystycznej lektor ma właściwą mu funkcję (por. nry 194-198), którą on sam winien pełnić.“. (OWMR 99)

„D) Funkcje lektora

Obrzędy wstępne

194. Jeżeli nie ma diakona, w procesji do ołtarza lektor ubrany w obowiązującą szatę, może nieść uniesiony nieco ku górze Ewangeliarz; w takim przypadku idzie przed kapłanem. Jeżeli nie niesie księgi, idzie z innymi ministrantami.

195. Po przyjściu do ołtarza razem z innymi wykonuje głęboki ukłon. Jeśli niesie Ewangeliarz, podchodzi do ołtarza i składa na nim księgę. Następnie zajmuje w prezbiterium swoje miejsce wśród innych ministrantów.

Liturgia słowa

196. Lektor wykonuje na ambonie czytania poprzedzające Ewangelię. Jeżeli nie ma psalterzysty, może wykonać psalm responsoryjny następujący po pierwszym czytaniu.

197. Jeżeli nie ma diakona, lektor może podawać intencje modlitwy powszechnej z ambony po wstępie ogłoszonym przez kapłana.

198. Jeżeli nie ma śpiewu na wejście i na Komunię, a wierni nie recytują antyfon podanych w mszale, lektor może je odczytać w odpowiednim czasie (por. nry 48, 87).“ (OWMR 194-198)

„Ministeria quædam“ wprowadza do tego inne wymagania: „Dlatego winien czytać lekcje z Pisma św. (nie zaś Ewangelię) we Mszy i innych świętych czynnościach; w braku psalmisty, ma recytować psalm międzylekcyjny; gdzie nie ma diakona lub kantora, powinien zapowiadać intencje modlitwy powszechnej; ma prowadzić śpiew i kierować uczestnictwem Ludu wiernego; przygotowywać wiernych do godnego przyjmowania sakramentów. Może również – jeśli zachodzi potrzeba czuwać nad przygotowaniem innych wiernych, którzy czytają Pismo św. w czynnościach liturgicznych na podstawie tymczasowego zlecenia. Aby zaś bardziej odpowiednio i doskonale pełnił tę funkcję winien gorliwie rozważać Pismo św. Lektor, świadomy przyjętego urzędu, powinien dokładać wszelkich starań i korzystać z odpowiednich środków, aby coraz pełniej zdobywał szczere i żywe umiłowanie oraz poznanie Pisma św. i w ten sposób stawał się doskonalszym uczniem Pana.“ (MQ V)

Zadania Akolity:

„Akolita jest ustanowiony po to, aby usługiwał przy ołtarzu oraz pomagał kapłanowi i diakonowi. Przede wszystkim ma przygotowywać ołtarz i naczynia liturgiczne oraz w razie potrzeby rozdawać wiernym Eucharystię, której jest szafarzem nadzwyczajnym. W posługiwaniu przy ołtarzu akolita ma właściwe mu funkcje (por. nry 187-193), które on sam winien pełnić.“ (OWMR 98) „187. Funkcje, jakie może pełnić akolita, są rozmaite. Wiele z nich można wykonać w tym samym czasie. Wypada je podzielić między kilku akolitów; jeżeli jednak jest obecny tylko jeden akolita, on winien pełnić czynności ważniejsze, a pozostałe należy powierzyć innym usługującym. Obrzędy wstępne 188. W czasie procesji do ołtarza akolita może nieść krzyż, idąc między dwoma ministrantami niosącymi zapalone świece. Gdy przyjdzie do ołtarza, ustawia krzyż obok niego, tak aby był krzyżem ołtarzowym; w przeciwnym razie odnosi go na odpowiednie miejsce. Następnie akolita

udaje się na swoje miejsce w prezbiterium. 189. W czasie całej celebracji akolita podchodzi do kapłana lub diakona, ile razy trzeba, aby im podać księgę i pomóc w innych czynnościach. Wypada, aby zajmował takie miejsce, z którego będzie mógł łatwo pełnić swoje czynności, podchodząc do miejsca przewodniczenia albo do ołtarza. Liturgia eucharystyczna 190. Jeżeli nie ma diakona, po zakończeniu modlitwy powszechnej kapłan pozostaje na miejscu przewodniczenia, akolita zaś rozkłada na ołtarzu korporał, puryfikaterz, kielich, palkę i mszał. W miarę potrzeby pomaga kapłanowi w przyjmowaniu darów ludu oraz przynosi na ołtarz chleb i wino, i podaje je kapłanowi. Jeżeli używa się kadzidła, podaje kadzielnicę kapłanowi i asystuje mu przy okadzaniu darów, krzyża i ołtarza. Następnie okadza kapłana i lud. 191. Akolita ustanowiony obrzędem, jako nadzwyczajny szafarz Komunii, w miarę potrzeby może pomagać kapłanowi w jej rozdawaniu ludowi. Jeżeli Komunia jest rozdawana pod obiema postaciami, akolita podaje kielich przyjmującym Komunię, albo trzyma go, jeśli Komunia odbywa się przez zanurzenie. 192. Po Komunii świętej akolita ustanowiony obrzędem pomaga kapłanowi lub diakonowi w oczyszczeniu i uporządkowaniu naczyń liturgicznych. Jeżeli nie ma diakona, ustanowiony akolita przenosi naczynia liturgiczne na kredens oraz tam jak zwykle je oczyszcza i porządkuje. 193. Po zakończeniu Mszy świętej akolita i inni usługujący razem z diakonem i kapłanem wracają procesjonalnie do zakrystii w ten sam sposób i w tym samym porządku, jak przyszli na początku.“ (OWMR 187-193)

Akolita w ramach swej posługi w razie braku prezbitera lub diakona udziela Komunii Świętej chorym i wystawia do publicznej adoracji wiernych Najświętszy Sakrament i potem chowa Go z powrotem do Tabernakulum; nie wolno mu udzielać Nim błogosławieństwa.

„Ministeria quædam“ dodaje:

„Akolita jest powołany, aby wspierał diakona i posługiwał kapłanowi. Do niego należy troska o służbę ołtarza, pomaganie diakonowi i kapłanowi w sprawowaniu liturgii, zwłaszcza Mszy; ponadto należy do niego, jako do szafarza nadzwyczajnego, udzielanie Komunii św., ilekroć szafarze, których wymienia kan. KPK, są nieobecni lub nie mogą tego uczynić z powodu choroby, podeszłego wieku lub innej funkcji duszpasterskiej, albo ilekroć liczba wiernych przystępujących do świętego Stołu jest tak wielka, że odprawianie Mszy by się przeciągało. W tych samych nadzwyczajnych okolicznościach można mu zlecić wystawienie Najśw. Sakramentu Eucharystii do publicznej adoracji wiernych, a następnie

schowanie, jednak bez udzielenia ludowi błogosławieństwa. Może również – o ile zachodzi potrzeba – zajmować się przygotowaniem innych wiernych, którzy na mocy czasowego upoważnienia pomagają kapłanowi lub diakonowi w czynnościach liturgicznych, nosząc mszał, krzyż, świece itd. lub wykonując inne podobne funkcje. Funkcje te akolita wypełni godniej, jeżeli będzie uczestniczył z coraz większą żarliwością w Eucharystii, karmił się nią i zdobywał doskonalsze jej poznanie. Akolita przeznaczony w szczególny sposób do służby ołtarza, powinien nauczyć się wszystkiego, co należy do kultu Bożego i starać się zrozumieć wewnętrzne i duchowe znaczenie tego, tak aby codziennie ofiarował się Bogu i był dla wszystkich przykładem powagi i szacunku w świątyni, jak również obejmował szczerą miłością mistyczne Ciało Chrystusa czyli Lud Boży, zwłaszcza zaś upośledzonych i chorych.” (MQ VI)

Cæremoniale Episcoporum nr 65: „Szatą liturgiczną wspólną dla wszystkich szafarzy wyświęconych i ustanowionych jakiegokolwiek stopnia jest alba, przepasana na biodrach paskiem, jeżeli nie jest uszyta w taki sposób, że przylega do ciała nawet bez paska. Jeżeli alba nie osłania dokładnie zwykłego stroju koło szyi, przed przywdzianiem alby należy nałożyć humerał. Alby nie można zastępować komżą, nawet nałożoną na sutannę, wtedy gdy wkłada się ornat lub dalmatykę albo gdy zamiast ornatu czy dalmatyki używa się samej stuły. Komżę zawsze należy nakładać na sutannę. Akolici, lektorzy oraz inni świeccy posługujący mogą ubierać albę lub inną szatę prawnie zatwierdzoną.”

Aktualności z Kościoła i Zakonu

Motu Proprio „Traditionis custodes“ z dnia 16 lipca 2021 o korzystaniu z mszału rzymskiego sprzed 1970 roku:

Tym tekstem prawnym papież Franciszek na nowo uporządkował zasady korzystania z mszału św. Jana XXIII. Najistotniejsze od razu obowiązujące zasady: wyłączną odpowiedzialność za korzystanie z tej księgi w danej diecezji powierza się ordynariuszowi miejsca (nie opatowi czy przełożonemu zakonnemu). Biskup ordynariusz wyznacza kapłanów, miejsce i czas celebracji. Czytania należy głosić w języku narodowym, przy czym używa się przekładów aprobowanych przez Konferencje Episkopatu danego kraju. Kapłan ten powinien być zdatny do tego zadania, posiadać kompetencje do korzystania z Missale Romanum z 1962 roku, znajomość łaciny, aby rozumieć w pełni

rubryki i teksty liturgiczne, żywością miłość duszpasterską i zmysł kierowania wspólnotą Kościoła. Korzystania ze starego *Rituale Romanum* i udzielania sakramentów i sakramentaliów, jak i starego *Breviarium Romanum* na razie nie uregulowano, co pozwala przypuszczać, że w przyszłości wydane zostaną dalsze wyjaśnienia.

Kapłanom naszego Zakonu, którzy pragną dalej lub w przyszłości celebrować liturgię wg *Missale Romanum* z 1962 roku, radzę omówić tą sprawę z przełożonym i wspólnotą, a dalej wspólnie ufnie zwrócić się do ordynariusza miejsca. Papież pisze w swym liście wyjaśniającym, że chodzi mu o zachowanie jedności Kościoła. Stąd apeluje do odpowiedzialnych za tą sprawę w naszym zakonie, aby kierowali się w tej sprawie przede wszystkim jednością Kościoła.

Kończąc pragnę zacytować ważny fragment listu ws. Motu Proprio: „W równym stopniu niepokoją mnie nadużycia jednej i drugiej strony w sprawowaniu liturgii. Podobnie jak Benedykt XVI, ja również ubolewam nad faktem, że „w wielu miejscach odprawiano liturgię nie stosując się do wskazań nowego Mszału, które rozumiano wyłącznie jako przyzwolenie na kreatywność liturgiczną – a nawet jako wymaganie takowej. To często prowadziło do trudnych do zniesienia deformacji liturgii”. Ale nie mniej zasmuca mnie instrumentalne używanie *Missale Romanum* z 1962 r., które coraz bardziej charakteryzuje się rosnącym odrzuceniem nie tylko reformy liturgicznej, ale i Soboru Watykańskiego II, z bezpodstawnym i niemożliwym do obrony twierdzeniem, że zdradził on Tradycję i „prawdziwy Kościół”. Jeśli prawdą jest, że drogę Kościoła należy rozumieć w dynamizmie Tradycji, „pochodzącej od Apostołów, rozwijającej się w Kościele pod opieką Ducha Świętego” (*Dei Verbum* 8), to Sobór Watykański II stanowi najnowszy etap tego dynamizmu, w którym episkopat katolicki wsłuchiwał się w rozeznawanie drogi, jaką Duch Święty wskazywał Kościołowi. Wątpienie w Sobór to wątpienie w intencje Ojców, którzy na Soborze Powszechnym uroczyście sprawowali swoją władzę kolegialną <<cum Petro et sub Petro>>, a w ostateczności wątpić w samego Ducha Świętego, który prowadzi Kościołem.“

Potwierdzenie niemieckiego „Rituale Cisterciense“ z 1998 roku

Dekretem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów prot. 178/17 z 27 listopada 2020 r. aprobowano niemieckie tłumaczenie „Rituale Cisterciense“ z roku 1998. Odtąd oficjalnie aprobowane i zatwierdzone teksty „Rituale” zostały przesłane do wszystkich niemieckojęzycznych klasztorów OCist i OCSO w wersji

cyfrowej i są dostępne online w „Thesaurus Liturgiæ” do pobrania (www.liturgia-ocist.org).
Wersja drukowana jest w przygotowaniu do druku – bliższe informacje będą udzielane w przyszłości. Jestem wdzięczny wszystkim, którzy pracowali nad tłumaczeniem „Rituale”.

Pragnę wskazać na artykuł naukowy o Alberich Altermatta nt. Rituale, który niestety jest dostępny tylko w języku niemieckim:

Alberich Martin ALTERMATT OCist, „Das Rituale Cisterciense von 1998. Zu seiner Entstehung und Bedeutung”, w: „Archiv für Liturgiewissenschaft” 54 (2012), s. 105–126.

Niestety jeszcze nie wszystkie krajowe tłumaczenia „Rituale” zostały aprobowane i zatwierdzone przez Stolicę Świętą. Przykładowo angielskojęzyczne tłumaczenie wymagałoby tego. Gdyby ktoś z mnichów lub mniszek chciał się tego podjąć, proszę o kontakt ze mną.

Litania loretańska

„Mater misericordiae”, „Mater spei” i „Solacium migrantium” to trzy nowe wezwania w Litaniu Loretańskiej ogłoszone przez Stolicę Apostolską. „Niezliczone są tytuły i wezwania, które pobożność chrześcijańska w ciągu dziejów zastrzegła dla Dziewicy Maryi, która jest uprzywilejowaną i pewną drogą do spotkania z Chrystusem. Również w dzisiejszych czasach, naznaczonych niepewnością i zagubieniem, lub Boży wyczuwa potrzebę pobożnego, pełnego miłości i nadziei zwrócenia się ku Niej” – czytamy w Liście Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przesłanym do przewodniczących Konferencji Episkopatów. „Mając za zadanie rozeznawać ten zmysł ludu Bożego” – czytamy w Liście Kongregacji – papież Franciszek postanowił polecić, aby do formularza Litania Loretańskiej włączyć wezwania „Mater misericordiae”, „Mater spei” i „Solacium Migrantium”. Kongregacja podaje, że pierwsze wezwanie zostanie umieszczone po „Mater Ecclesiae”, drugie po „Mater divinae gratiae”, a trzecie po „Refugium peccatorum”.

Odnosząc się do Listu Kongregacji, Komisja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów KEP przekazała w komunikacie, że wezwanie „Mater misericordiae” jest już używane w polskiej wersji Litania Loretańskiej jako „Matko miłosierdzia”, natomiast dwa pozostałe wezwania „Mater spei” i „Solacium migrantium”, powinny w języku polskim zostać zatwierdzone przez Konferencję Episkopatu Polski zgodnie z prawem kościelnym w ramach kompetencji biskupów diecezjalnych (kan. 826). W kwestii wezwania „Solacium

Migrantium” czytamy w komunikacie: „Słowo +solacium+ można tłumaczyć na wiele sposobów jako +pociecha, ulga, pomoc, ratunek, ucieczka+, ale ze względu na to, że wezwanie ma się znaleźć między już istniejącymi +Ucieczko grzesznych+ a +Pocieszycielko strapionych+, dlatego słowa +ucieczka+ i +pocieszenie+ jako już zajęte nie powinny być brane pod uwagę, pozostają zatem +ulga, pomoc, ratunek+. Obecnie wydaje się, że z tych trzech najlepiej brzmi +Pomocy migrantów+. Co do wyrażenia +migrantes+, posiada ono zasadniczo trzy znaczenia: 1) ci, którzy wędrują (także w poszukiwaniu lepszego losu, a więc migranci we współczesnym rozumieniu), 2) ci, którzy się wyprowadzają, 3) przesiedleni; z tych trzech znaczeń najlepiej w całość komponuje się to pierwsze”. Dokument podaje propozycję tłumaczenia „Solacium migrantium” jako „Pomocy migrantów / Ulgo migrantów”. BP KEP

Publikujemy pełną treść Listu Kongregacji Stolicy Apostolskiej i Komunikat Komisji Episkopatu: Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Prot. N. 296/20 na temat włączenia wezwań „Mater misericordiae”, „Mater spei” i „Solacium migrantium” do Litanii Loretańskiej: Z Watykanu, 20 czerwca 2020, Wspomnienie Niepokalanego Serca NMP

Eminencjo / Ekscelencjo

Kościół, który pielgrzymuje do Niebieskiego Jeruzalem, aby radować się nierozłączną komunią z Chrystusem, swoim Oblubieńcem i Zbawicielem, kroczy po ścieżkach historii polecając się Tej, która uwierzyła w słowa Pańskie. Wiemy z Ewangelii, że uczniowie Jezusa nauczyli się od samego początku wychwalać „błogosławioną między niewiastami” i liczyć na Jej matczyne pośrednictwo. Niezliczone są tytuły i wezwania, które pobożność chrześcijańska w ciągu dziejów zastrzegła dla Dziewicy Maryi, która jest uprzywilejowaną i pewną drogą do spotkania z Chrystusem. Również w dzisiejszych czasach, naznaczonych niepewnością i zagubieniem, lub Boży wyczuwa potrzebę pobożnego, pełnego miłości i nadziei zwrócenia się ku Niej. Mając za zadanie rozeznawać ten zmysł ludu Bożego, Jego Świątobliwość Papież Franciszek, uznając wyrażone pragnienia, postanowił polecić, aby do formularza Litanii zwanej „loretańską: włączyć wezwania „Mater misericordiae”, „Mater spei” i „Solacium migrantium”. Pierwsze wezwanie zostanie umieszczone po „Mater Ecclesiae”, drugie po „Mater divinae gratiae”, trzecie po „Refugium peccatorum”. Cieszę się mogąc zakomunikować Waszej Eminencji /

Ekscelencji to zarządzenie ku wiadomości i zastosowaniu, korzystam z okazji do przekazania wyrazów mojego uszanowania, z pamięcią przed Panem.

Robert Kard. Sarah, Prefekt

+ Artur Roche, Arcybiskup Sekretarz

Konferencja Episkopatu Polski zatwierdziła 28 sierpnia 2020 r. polskie tłumaczenie trzech nowych wezwań Litanii loretańskiej. Są to wezwania: „Matko miłosierdzia”, „Matko nadziei”, „Pociecho migrantów”.

Nowe wezwania Litanii loretańskiej, wprowadzone w języku łacińskim przez Stolicę Apostolską 20 czerwca 2020 r., będą odtąd brzmiały w języku polskim „Matko miłosierdzia” (po „Matko Kościoła”), „Matko nadziei” (po „Matko łaski Bożej”), „Pociecho migrantów” (po „Ucieczko grzesznych”). Odnośnie do wezwania „Matko miłosierdzia”, które w polskiej wersji Litanii już było w użyciu po wezwaniu „Matko łaski Bożej”, odtąd będzie znajdować się w nowym miejscu. Nowe brzmienie Litanii loretańskiej obowiązuje z dniem podjęcia uchwały, tzn. od 28 sierpnia 2020 r. W obecnym kształcie Litania loretańska ma 55 wezwań do Matki Bożej.

Dwa pierwsze wezwania są znane już od pierwszego tysiąclecia chrześcijaństwa, trzecie stworzył papież Franciszek na nowo. Sama litania loretańska została aprobowana w roku 1587 przez papieża Sykstusa V a nazwa pochodzi od sanktuarium Loreto. Wspomnienie „Maryji z Loreto“ zostało dekretem z 7 października 2019 r. umieszczone w Kalendarzu Rzymskim jako wspomnienie nieobowiązkowe 10 grudnia.

Litania do św. Józefa

Z okazji sto pięćdziesiątej rocznicy ogłoszenia św. Józefa Patronem Kościoła powszechnego (8 grudnia 1870 r.), Ojciec Święty Franciszek wydał 8 grudnia 2020 r. List Apostolski *Patris corde*, przez który pragnął jeszcze bardziej rozbudzić kult tego szczególnego Świętego. „W tym świetle wydało się słusznym, aby uaktualnić Litanię do Św. Józefa, zatwierdzoną w 1909 r. przez Stolicę Apostolską, włączając do niej siedem wezwań zaczerpniętych z wypowiedzi Papieży, którzy rozważali aspekty postaci Patrona Kościoła powszechnego” – czytamy w Liście Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów przesłanym do przewodniczących Konferencji Episkopatów 1 maja 2021 roku.

Nowe wezwania w Litaniu do św. Józefa pochodzą kolejno z Adhortacji Apostolskiej Redemptoris Custos św. Jana Pawła II („Custos Redemptoris”); z homilii św. Pawła VI z 19 marca 1966 („Servus Christi”, wyrażenie przywołane w adhortacji Redemptoris Custos i w liście Patris Corde); z homilii św. Jana Chryzostoma do Ewangelii wg św. Mateusza („Minister salutis”, wyrażenie przywołane w adhortacji Redemptoris Custos) oraz z listu apostolskiego Papieża Franciszka Patris corde („Fulcimen in difficultatibus”, „Patronus exsulum”, „Patronus afflictorum”, „Patronus pauperum”).

Łaciński tekst litanii wzbogacony o nowe siedem wezwań uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia. Polska wersja wezwań, zgodnie z zarządzeniem watykańskiej Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, zostanie przygotowana, zatwierdzona i opublikowana przez Konferencję Episkopatu Polski. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów pozostawia konferencjom biskupów możliwość roztropnego wprowadzenia do Litaniai także innych wezwań, którymi w ich krajach czci się św. Józefa. Stolica Apostolska nie nakłada na konferencje biskupów obowiązku potwierdzenia w Rzymie (łac. „confirmatio”) nowych wezwań w językach narodowych.

Polskie wstępne tłumaczenie zostanie przygotowane przez Komisję ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski, następnie przygotowany tekst zostanie przedstawiony Biskupom podczas sesji plenarnej do zatwierdzenia. Konferencja Episkopatu Polski podejmie również uchwałę o publikacji nowej wersji Litaniai do Św. Józefa, z podaniem dnia jej wejścia w życie. Do tego czasu nie należy włączać nieautoryzowanych przekładów nowych wezwań do odmawianej po polsku Litaniai. Natomiast nowy tekst łaciński jest obowiązujący z dniem ogłoszenia, tzn. 1 maja 2021 roku. 12 czerwca 2021 roku Konferencja Episkopatu Polski zgodnie z Listem Kongregacji zatwierdziła brzmienie wezwań w języku polskim przygotowane przez Komisję ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów KEP: Opiekun Odkupiciela, Sługa Chrystusa, Sługa zbawienia, Podpora w trudnościach, Patron wygnańców, Patron cierpiących, Patron ubogich.

List z okazji 25-rocznicy ogłoszenia Adhortacji Apostolskiej „Vita Consacrata”

„Świadczenie piękna Boga” – taki tytuł nosi list z okazji 25-rocznicy ogłoszenia Adhortacji Apostolskiej „Vita Consacrata” podpisany przez prefekta Kongregacji ds.

Instytutów Życia Konsekrowanego oraz Stowarzyszeń Życia Apostolskiego. Kard. João Braz de Aviz przypomina, że dokument podpisany przez św. Jana Pawła II jest w obecnym kontekście pandemicznym wielkim zaproszeniem dla zakonników i zakonnice do budzenia nadziei. Życie konsekrowane powinno być odbłaskiem ikony Chrystusa przemienionego, która ukazuje chwałę i oblicze Ojca w jaśniejącym blasku Ducha. Brazylijski kardynał zwraca uwagę, że cała Adhortacja Vita Consacrata jest oparta na idei relacji z Bogiem przynoszącym zbawienie, które przechodzi przez życie człowieka i świadectwo wspólnotowego braterstwa. W życiu konsekrowanym chodzi o formację prowadzącą do przyswojenia sobie tych samych uczuć, które wypełniały serce Jezusa i nabycie tej samej wrażliwości pozwalającej usłyszeć wołanie uciśnionych i wykluczonych. Wtedy osoba konsekrowana staje się świadkiem Bożego piękna. W obecnym dramatycznym momencie historii szczególnie potrzebna jest solidarność z cierpiącymi i samotnymi. Mówi kard. Braz de Aviz.

„Osoby konsekrowane pracują w wielu szpitalach, szkołach oraz dziełach społecznych, które są powierzone ich trosce. Wiemy, jak wiele robią oni dla dorosłych i dzieci angażując się w duchu hojnej służby, którą Kościół pragnie wyrazić w stosunku do każdej osoby, tej służby, której uczył sam Jezus poprzez nowe przykazanie. Widzimy świadectwo tych osób, dawane z wielką szczodrością, czasami również za cenę własnego życia, ponieważ wielu oddało życie, podobnie jak to było w przypadku wielu lekarzy, pielęgniarek i pielęgniarzy oraz innych osób pracujących w różnym charakterze w sektorze medycznym, w szpitalach i domach opieki. W sytuacji pandemii bardzo ważne jest bycie blisko i to jest pewnie rzecz, której najbardziej potrzebujemy, ponieważ pandemia czyni nas bardzo samotnymi i zamyka przed nami horyzonty, a potrzeba nam właśnie wtedy bardzo dużo nadziei – podkreślił kard. de Aviz. A zatem ważne jest byśmy pracując z miłością, byli blisko cierpiących, ponieważ to daje nową siłę i nową nadzieję do podążania naprzód z wieloma braćmi i siostrami. I to jest najpiękniejsza rzecz, która może być kontynuowana poprzez świadectwo naszych konsekrowanych, tego im życzymy.“

Nowy prefekt Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Ojciec Święty mianował prefektem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Jego Ekscelencję abp Arthura Roche, arcybiskupa-emeryta Leeds, dotychczas sekretarza tejże Kongregacji – poinformowało Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej. Sekretarzem tej dykasterii papież mianował dotychczasowego biskupa Tortony we

Włoszech, Vittorio Francesco Viola, OFM, wynosząc do godności arcybiskupa, a podsekretarzem Hiszpana, ks. prałata Aurelio Garcíę Marcíasa, którego wyniósł do godności biskupiej.

Abp Arthur Roche urodził się 6 marca 1950 w Batley, w północnej Anglii. Świecenia kapłańskie przyjął 19 lipca 1975 dla diecezji Leeds. Po trzyletnim stażu duszpasterskim w Barnsley został skierowany do kurii diecezjalnej, gdzie był sekretarzem biskupa. Rok później został mianowany wicekanclerzem Kurii. W 1982 został wikariuszem parafii katedralnej, zaś w 1989 otrzymał nominację na proboszcza miejscowej parafii św. Wilfrida. Dwa lata później wyjechał do Rzymu i podjął studia na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim. Uzyskując licencjat kanoniczny z teologii. Niedługo potem został ojcem duchownym w tamtejszym Kolegium Angielskim. W 1982 r. był on koordynatorem wizyty bł. Jana Pawła II w Wielkiej Brytanii, w latach 1996-2001 sekretarzem generalnym Konferencji Biskupiej Anglii i Walii, a następnie biskupem pomocniczym archidiecezji westminsterskiej w Londynie. W 2002 r. został biskupem koadiutorem diecezji Leeds, w której rządy jako ordynariusz objął w 2004 r. 26 czerwca 2012 papież Benedykt XVI mianował go sekretarzem Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

Ojciec Święty mianował swojego ceremoniarza biskupem Tortony

Ks. Guido Marini urodził się w Genui 31 stycznia 1965 r. Tam się kształcił i 4 lutego 1989 r. przyjął święcenia kapłańskie. Uzupełniał potem wykształcenie na Papieskich Uniwersytetach: Laterańskim - w zakresie prawa kanonicznego i Salezjańskim - w dziedzinie psychologii środków społecznego przekazu. W latach 1988-2003 był osobistym sekretarzem trzech kolejnych arcybiskupów Genui: kardynałów Giovanniego Canestriego, Dionigiego Tettamanziego i Tarcisio Bertone. Był też mistrzem ceremonii liturgicznych dwóch ostatnich, a następnie kard. Angelo Bagnasco. W latach 2003-05 kierował archidiecezjalnym Urzędem ds. Wychowania i Szkoły ze szczególnym uwzględnieniem nauczania religii katolickiej. Do roku 2001 był także członkiem Rady Kapłańskiej a od 2005 r. był kanclerzem Kurii Arcybiskupiej. Od 1992 r. wykładał prawo kanoniczne w genueńskiej sekcji Wydziału Teologicznego Północnych Włoch i w Wyższym Instytucie Nauk Religijnych. 1 października 2007 r. Benedykt XVI mianował go mistrzem papieskich celebracji Liturgicznych i prałatem honorowym Jego Świątobliwości. W związku z tym, podczas konklawe w dniach 12-13 marca 2013 pełnił funkcję notariusza. Papież Franciszek po swym wyborze na Stolicę Piotrową zatwierdził go na stanowisku mistrza papieskich

celebracji liturgicznych. Ks. Marini ogłosił wiele prac i artykułów z zakresu duchowości. Był także kierownikiem duchowym i duszpasterzem różnych grup młodzieżowych, jak również asystentem duchowym kilku żeńskich wspólnot zakonnych. 17 stycznia 2019 r. papież Franciszek mianował go szefem Chóru Kaplicy Sykstyńskiej (Cappella Musicale Pontificia Sistina), włączonego jednocześnie do Urzędu Celebracji Liturgicznych, a także powierzył mu zadanie opracowania nowego statutu tej instytucji. Diecezja Tortona należy do metropolii genueńskiej. Na jej terenie mieszka 275 tys. katolików, stanowiących 97 proc. ludności. Posługuje im 150 księży, w tym 55 zakonnych.

Dodatki do Głównego Kalendarza Rzymskiego

Dekretem Prot. N. 40/21 oraz Prot. N. 35/21 z dn. 25 i 26 stycznia 2021 roku dodane zostały przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów na zlecenie papieża Franciszka postaci nowych świętych do Kalendarza Rzymskiego:

- Hildegarda z Bingen (17.09.), dziewca i Doktor Kościoła, wspomnienie nieobowiązkowe
- Grzegorz z Nareku (27.02.), opat i Doktor Kościoła, wspomnienie nieobowiązkowe
- Jan z Avila (10.5.), kapłan i Doktor Kościoła, wspomnienie nieobowiązkowe
- Marta, Maria i Łazarz (29.07.), wspomnienie nieobowiązkowe

Nowe wspomnienia są więc do dodania do wszystkich kalendarzy i ksiąg liturgicznych do celebracji mszy świętej i Liturgii Godzin. Teksty liturgiczne dodane do dekretów można pobrać w „Thesaurus Liturgiæ” (www.liturgia-ocist.org). Aprobacja tłumaczeń należy do Konferencji Biskupich wraz z zatwierdzeniami przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

W Zakonie Cysterskim zarówno święci: Marta, Maria und Łazarz, jak i św. Hildegarda z Bingen są wspomnieniami obowiązkowymi, co nie uległo zmianie. Do użytku liturgicznego mszalnego i Liturgii Godzin Zakonu Cysterskiego można znaleźć pod adresem: http://win.ocist.org/pdf/LAT_PROP_LH_OCIST_1990.pdf

Beatyfikacja męczenników z Casamari

26 maja 2020 r. Ojciec Święty Franciszek wydał zgodę na Promulgację Dekretu potwierdzającego Męczeństwo Sług Bożych O. Simeone Cardon i pięciu towarzyszy, mnichów z Opactwa Cystersów z Casamari, zabitych z powodu nienawiści do wiary w

dniach 13 i 16 maja 1799. W sobotę, 17 kwietnia 2021 roku, odbyła się w Casamari uroczystość beatyfikacyjna sześciu mnichów Simeone Cardon i towarzyszy, którzy umarli śmiercią męczeńską w napaści żołnierzy francuskich na klasztor. Liturgii przewodniczył kard. Marcello Semeraro, Prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Dekretem Prot. N. 283/20 z 16 lutego 2021 r. Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zostały aprobowane teksty liturgiczne dla naszego zakonu. Można je znaleźć w „Thesaurus Liturgiæ” (www.liturgia-ocist.org). Liturgiczne wspomnienie nieobowiązkowe wyznaczono dla zakonu na 16 maja. Kongregacja z Casamari nowych błogosławionych czci jako wspomnienie obowiązkowe. Do ich ujęcia w kalendarzu zakonu potrzeba zgody Kapituły Generalnej.

Zakończenie:

Serdeczne podziękowanie za zainteresowanie liturgią. Proszę o korzystanie z „Thesaurus Liturgiæ”: www.liturgia-ocist.org. Niech Pan Wam i waszym wspólnotom błogosławi!

Z braterskimi pozdrowieniami,

Wasz frater Coelestin Nebel O.Cist.

✉ Stift Heiligenkreuz, Markgraf-Leopold-Platz 1, 2532 Heiligenkreuz im Wienerwald, Austria
@ liturgia@ocist.org
☎ +43 680 44 64 364 (Mobil) || Skype: coeli1133
🌐 www.liturgia-ocist.org (thesaurus liturgiæ) || www.ocist.org

[Translatio: Fr. Fidelis Kaliciak OCist]